

Filosofijos
fakultetas

LIETUVOS
SOCIOLOGŲ
DRAUGIJA

LMT
Lietuvos mokslo taryba

XVI nacionalinė Lietuvos sociologų draugijos konferencija

GLOBALŪS IŠŠŪKIAI IR ATEITIES VISUOMENĖS

2024 m. lapkričio 15–16 d.
Vilniaus universitetas

Programa ir tezės

16th Conference of the Lithuanian Sociological Association

GLOBAL CHALLENGES AND FUTURE SOCIETIES

November 15–16, 2024
Vilnius University

Program and Abstracts

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA
2024

Konferencijos mokslinis ir organizacinis komitetas:

Arūnas Poviliūnas, komiteto pirmininkas
Diana Janušauskienė
Irma Budginaitė-Mačkinė
Dalia Čiupailaitė-Višnevskā
Dovilė Galdauskaitė
Ingrida Gečienė-Janulionė
Agnė Girkontaitė
Karolis Jonutis
Jūratė Litvinaitė
Gintė Martinkėnė
Zenonas Norkus
Milda Pivoriūtė
Daumantas Stumbrys
Tadas Šarūnas
Rima Žilinskaitė

Leidinio sudarytojai:

Dalia Čiupailaitė-Višnevskā, Dovilė Galdauskaitė, Arūnas Poviliūnas,
Zenonas Norkus, Irma Budginaitė-Mačkinė, Milda Pivoriūtė

Konferencijos organizatoriai:

Lietuvos sociologų draugija ir Vilniaus universiteto Filosofijos fakultetas

Konferencijos rėmėjai:

Finansinę paramą suteikė
Lietuvos mokslo taryba (LMTLT),
sutarties Nr. S-ACO-24-23

Leidinio viršelis:
Linas Jakučionis, Milda Pivoriūtė,
dirbtinis intelektas (Adobe Illustrator teksto keitimo į vaizdą generatorius)

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale *ibiblioteka.lt*

ISBN 978-609-07-1106-4 (skaitmeninis PDF)
<https://doi.org/10.15388/XVI-Sociol-konf.2024>

Copyright © 2024 [Authors]. Published by Vilnius University Press.
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence,
which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original
author and source are credited.

3.4. Lietuvos moterų patirtys ir feminizmo ištakos pereinamuoju laikotarpiu (1991–2004)

Lietuviškojo feminizmo balansavimas tarp progresyvių ir konservatyvių vertybių dešimtajame dešimtmetyje: M. Gimbutienės idėjų recepcijos atvejis

Rasa Navickaitė (Vilniaus universitetas)

Šiame pranešime pristatysiu įžvalgas iš istorinio tyrimo apie dešimtojo dešimtmečio moterų judėjimus ir feminizmo formavimąsi Lietuvoje. Apžvelgsiu du naratyvus, formavusius ne tik postsocialistinės transformacijos, bet ir jos poveikio lyčių vaidmenims supratimą, bei kaip šie naratyvai reikėsi besiformuojančiame moterų judėjimo diskurse. Pirmąjį naratyvą sąlygiškai vadinu „perėjimo“, dėl jo iškeliamų į Vakarus nukreiptos modernizacijos ir socialinio progreso vertybių, antrąjį – „sugrįžimo“, mat jame labiausiai pabrėžiama tautinių vertybių atgavimo ir puoselėjimo svarba. Apžvelgusi dešimtojo dešimtmečio lietuviškojo feminizmo panoramą, parodysiu, kaip moterų teisių aktyvistės išsikovojo sau erdvę kalbėti apie lyčių lygybę, nepaisant konservatyvios tradicionalistinės lyčių ideologijos vyravimo. Galiausiai susitelksiu ties Marijos Gimbutienės idėjų recepcija lietuviškajame feminizme. Teigsiu, kad Gimbutienės mintys apie baltų priešistorę, pagoniškosios Lietuvos praeities idealizavimas ir moteriškojo „prado“ aukštinimas buvo puikus retorinis įrankis įvairiausių pakraipų moterų judėjimams dešimtajame dešimtmetyje. Dėl savo daugiaprasmiškumo ir lankstumo Gimbutienės idėja apie priešistorinę matristinę baltų kultūrą leidosi panaudojamos tiek progresyvios, tiek tautinės moterų politikos tikslams.